

พระเจ้าตากสินกับนครศรีธรรมราช เรื่องจริงหรืออิงนิยาย

โดย ผศ.จันทรา ทองสมัคร

“ฮาเหอ เอื้อสงสารเหอ
เอาศพใส่โลงดีบุก
สาวสนมกรมวัง
ค้างไว้ในคองคอง ค่อยปลง

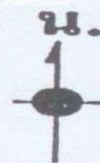
สงสารแป๊ะหนวดยาว เราสิ้นทุกข์
ค้างไว้ในคองคอง
มาช่วยถือนั้ตรและถือนง
บนเมรุใหญ่เหอ”

ความเชื่อ

สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชอยู่ที่
วัดเขาขุนพนมจนเสด็จสวรรคต

สัญลักษณ์

- เขตจังหวัด
 เขตอำเภอ
 ○ อำเภอ

อ่าวไทย

สุราษฎร์ธานี

ขนอม

ลิขล

กิ่ง อ.
นบพิตำ

ท่าศาลา

พิปูน

พรหมคีรี

ถ้ำพรณรา

ฉวาง

ลานสกา

เมือง

กิ่ง อ.
ช้างกลาง

พระพรหม

ปากพนัง

ทุ่งใหญ่

นาบอน

เฉลิมพระเกียรติ

ทุ่งสง

ร่อนพิบูลย์

เชียรใหญ่

จ.กระบี่

บางขัน

หัวไทร

ชะอวด

จุฬาภรณ์

จ.ตรัง

จ.พัทลุง

จ.สงขลา

วิทยาลัยการอาชีพพรหมดิษฐ์

พระตำหนัก
เมืองนคร

โรงเรียนวัดเขาขุนพนม

ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา
เขาขุนพนม

วัดเขาขุนพนม

เขายูนิทัน

มูลเหตุแห่งความเชื่อ

สมเด็จพระเจ้าตากสินมาประทับอยู่เมือง
นครศรีธรรมราช

1. สายสัมพันธ์พระเจ้าตากกับเจ้าเมือง
นครศรีธรรมราช ใกล้ชิดกันมาก เป็นที่ไว้วาง
พระราชหฤทัย โดยเฉพาะ

- เจ้าพระยานครศรีธรรมราช (หนู)
ชุมนุมเจ้านครสวรรค์ดี ถวายธิดาทำราชการ
ให้กับสมเด็จพระเจ้าตากสิน 3 คน

- เจ้าหญิงฉิม กรมบริจักษ์กัศรียุทธรักษ์ ถวายงานมีพระราชโอรส 3 องค์
- เจ้าหญิงปราง ต่อมาพระราชทานแก่พระมหาอุปราช (พัฒน์) เมืองนครศรีธรรมราช
- เจ้าหญิงจวน พระราชทานแก่พระยานครราชสีมา

- เจ้าพระยานครศรีธรรมราช (พัฒน์)

สมัยเป็นพระมหาอุปราชนครศรีธรรมราช มีฐานะเป็นบุตร
เขยของเจ้าพระยานครฯ(หนู) ครั้นเจ้าหญิงนวลชยาเสียชีวิต
สมเด็จพระเจ้าตากสินพระราชทานเจ้าหญิงปรางค์เป็นชยา
แต่ทราบภายหลังว่าตั้งครรภ์มาแล้ว เจ้านครพัฒน์ จึงตั้งไว้
ในฐานะแม่วัง ลูกชยา คือ เจ้าพระยานครศรีธรรมราช(น้อย)

เจ้าพระยานครน้อยเป็นเจ้าเมืองที่สำคัญ
ในสมัยรัชกาลที่ 3 เป็นต้นสกุล ณ นคร
เชื้อสายโดยตรงของสมเด็จพระเจ้าตากสิน

2. เขาขุนพนม สถานที่ปลอดภัยที่ประทับของ พระเจ้าตากสิน

- นครศรีธรรมราชเป็น แหล่งพักพิงหลบภัย
แบบอย่างพระอาจารย์ศรี วัดพนัญเชิง หนีพม่า ลงเรือมา
หลบภัยอยู่ที่นครศรีธรรมราช ต่อมาสมเด็จพระเจ้าตากสิน
โปรดให้นิมนต์ไปอยู่กรุงธนบุรีเป็นสมเด็จพระสังฆราช อาจ
เป็นแนวทางให้พระเจ้าตากสินใช้ เป็นแบบอย่าง

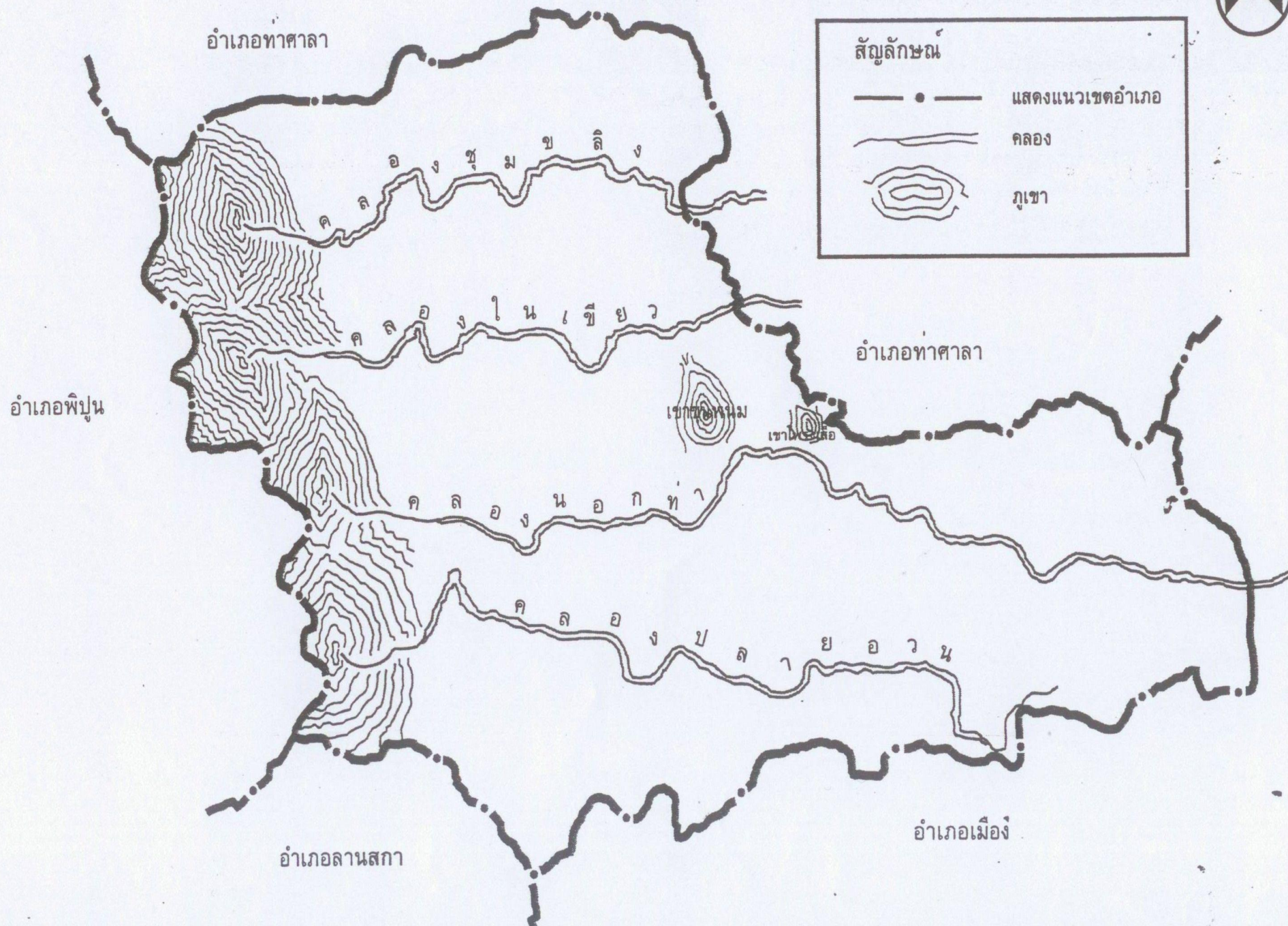

- เขาขุนพนม ชัยภูมิที่เหมาะสมแก่การพักผ่อน
หลบภัย เพราะ เป็นภูเขาที่มีถ้ำและเพิงผา เป็นที่พัก เช่น
ถ้ำตากฟ้า ถ้ำน้ำหรือถ้ำพญานาค เป็นถ้ำลอดใต้ภูเขาขุนพนม
มีถ้ำธารน้ำไหลใต้ภูเขา และทะเลออกได้หลายทาง
สามารถปีนขึ้นตามหลิบเขาถึงยอดเขาขุนพนม
มองเห็นทะเลอ่าววนครชัดเจน

- คลองนอกท่า เป็นเส้นทางสายหลักที่สำคัญในการ
ติดต่อระหว่างตัวเมืองนครฯ กับบ้านนอกท่า
ไหลจากน้ำตกพรหมโลก ผ่านบ้านหน้าเขาขุนพนม ท่าแพ
ปากพูน ไปออกทะเลที่อ่าวนคร ใช้เป็นเส้นทาง
เศรษฐกิจ ลำเลียงพืชผลผลการเกษตร ไปตลาดท่าแพ
สายน้ำนี้เป็นเส้นทางเข้ามายังเขาขุนพนมที่สะดวกในการ
เดินทาง เขาขุนพนมจึงเหมาะสมและปลอดภัยและ
อุดมสมบูรณ์ไปด้วยพืชพันธุ์ธัญญาหาร

3.หลักฐานที่แสดงให้เห็นถึงความเชื่อ

สมเด็จพระเจ้าตากสินมาพักอยู่ที่เขาขุนพนม

-ทางขึ้นถ้ำหน้าพระ มีหัวพญานาค บันไดขึ้นถ้ำ

หางพญานาคอยู่ผนังถ้ำชั้นบน เดิมเป็นบันไดธรรมชาติ
ทำให้ขึ้นยาก

- กุฎิพระเจ้าตาก มีอิฐโบราณแผ่นใหญ่
ปัจจุบันนำมาถนอมศาลพระเจ้าตาก เชื่อว่าเป็น
สถานที่พักของพระเจ้าตาก

- หน้าพระ ประกอบไปด้วยกำแพงโบราณ กั้น
อาณาเขตหน้าพระกับเหว มีทางลงเหว 2 ช่อง
ขวามือเป็นถ้ำนางชี เดินไปปากถ้ำ เห็นทิวทัศน์ทะเล
ทางตะวันออกชัดเจน

- กำแพงโบราณ ตกแต่งด้วยเครื่องถ้วยจีน
ประดับด้วยลายปูนปั้นรูปดอกไม้ ใช้เศษเครื่องลาย
ครามแต่ง มีปูนปั้นรูปราหูอมจันทร์

- หน้าอ้อมียักษ์ปูนปั้นสองตนเฝ้าอยู่ตรงประตู
เดิมมีแขนครบ แต่ช่างวิ่งไถ่คนขึ้นมาทอทำให้มือหัก
เสียหายมาก

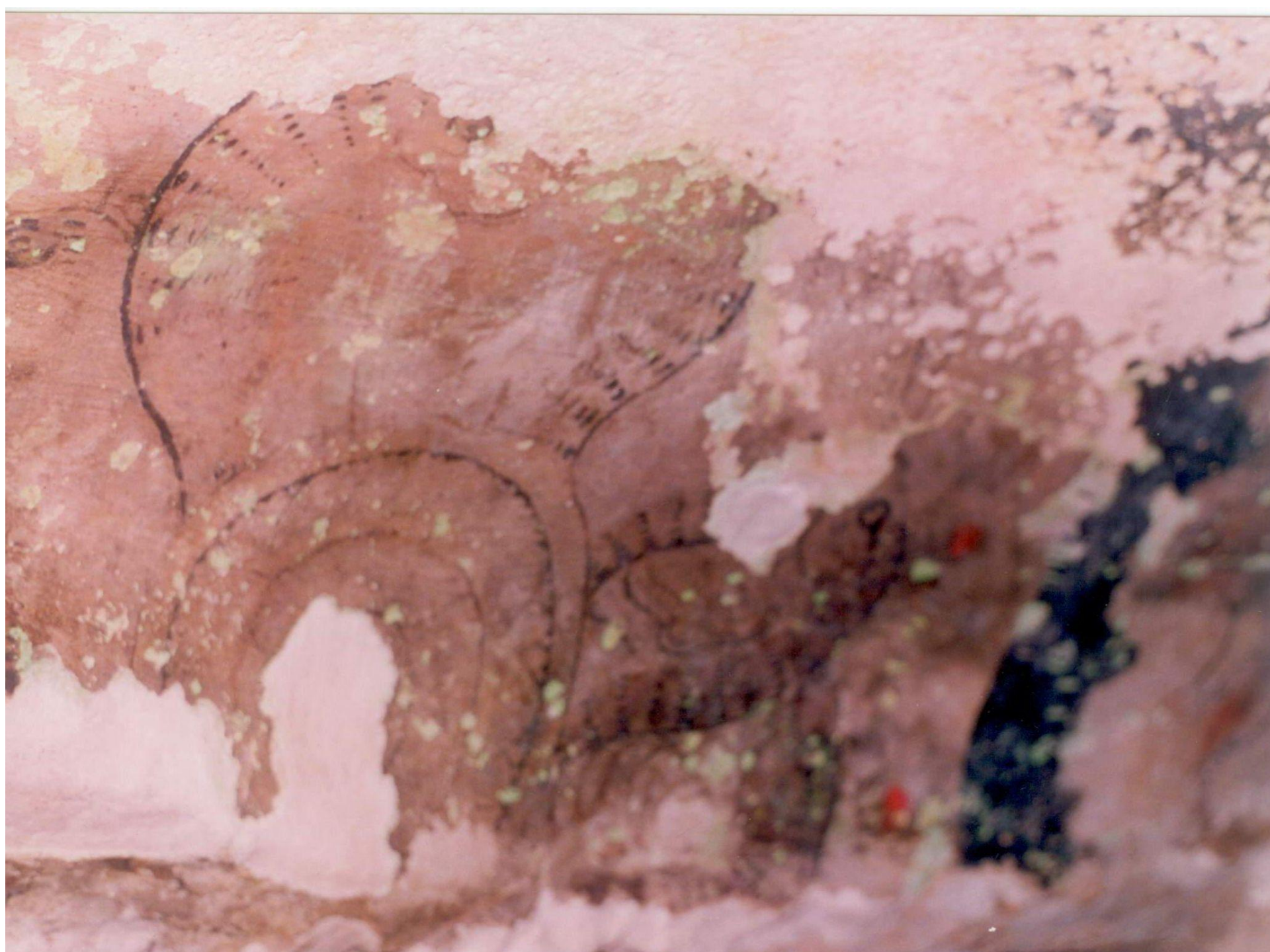

- ห้องพระหลังกำแพง ใต้ถ้ำ
มีพระพุทธรูปสามองค์

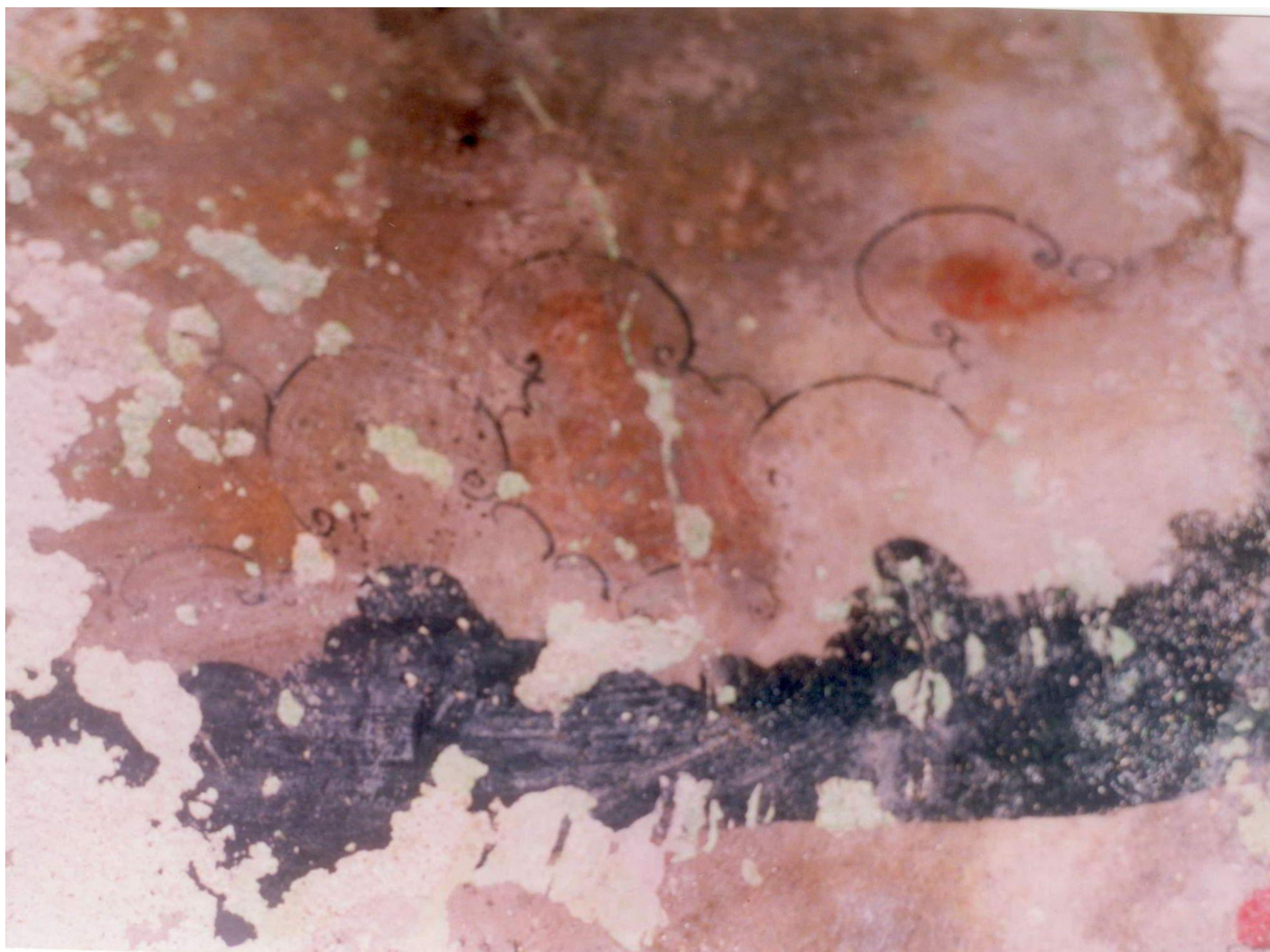
- พระพุทธรูปปางไสยาสน์ปูนปั้น
อยู่ด้านในสุดของผนังเพิงผา บริเวณหลังถ้ำ
เป็นพระประจำวันเกิดของสมเด็จพระเจ้าตากสิน
มีภาพเขียนสีโบราณอยู่บนผนังถ้ำ

- รอยพระพุทธรูปจำลอง วางเป็นแนวตั้ง
บนกรอบปูน อยู่บนเขาขุนพนม ขึ้นบันไดด้านซ้ายมือ
ของหน้าพระ ปัจจุบันถูกนำมาไว้ในพิพิธภัณฑ์
จะนำออกมาให้ชาวบ้านเปิดทองในช่วงงานเทศกาล

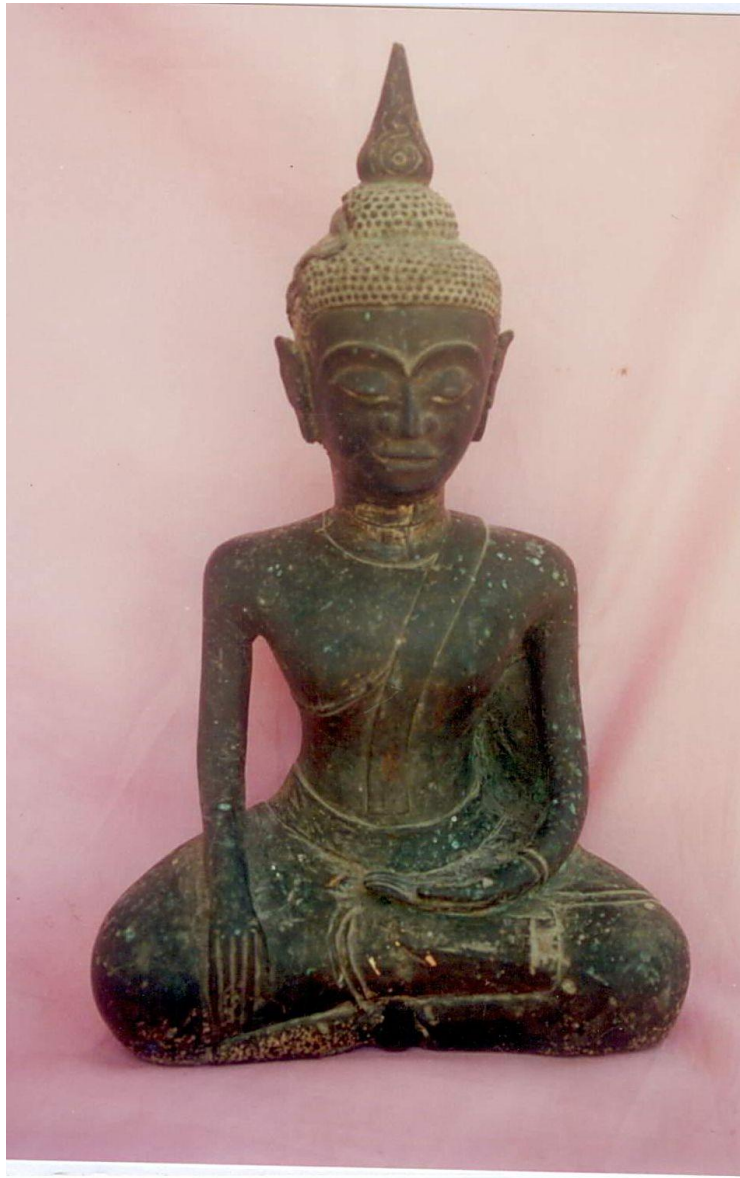

- พระบูชาวัดเขาขุนพนม มีหลากหลายขนาด
และหลายรูปแบบ มีพบอยู่ในถ้ำ มักจะซ้อนไว้
โอบกปูนทับหรือ วางไว้ตามหลืบถ้ำ
ต่างๆ ขึ้นบันไดจากถ้ำพระนอน ในบ่อใหญ่
มีพระบูชาส่วนมากชำรุด ทิ้งไว้ มีชาวบ้าน
พบพระบูชา ในถ้ำมากมาย มีอิทธิฤทธิ์เป็นที่
เลื่องลือ เป็นที่เคารพนับถือมาก

- เจดีย์พระเจ้าตาก หรือเจดีย์หกหัว
อยู่ในบริเวณวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร
เชื่อว่า เป็นที่บรรจุอัฐิ ของสมเด็จพระเจ้าตากสิน

-ในบ้านเขาขุนพนม มีตระกูลกรดกางกั้น
มีส่วนร่วเมือง มีส่วนหลวง เชื่อว่าน่าจะเกี่ยวข้อ
กันกับสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

“ฮาเหอ เอ้อสงสารเหอ
เอาศฟไสโงดื่บูก
สาวสนมกรมวัง
ค้ำไไว้ในดอนดง ค่อยปลง

สงสารแป๊ะหนวดยาว เราสิ้นทุกข์
ค้ำไไว้ในดอนดง
มาช่วยถือนั้ตรและถือนง
บนเมรุใหญ่เหอ”